

Dzisiaj gotuje dla czytelników „GL”
Urszula Niedoba-Szczepaniak

Piersi z kurczaka
w kiszzonej kapuście
Strona 3

Podróżując po Kresach, najtrudniej
wymknąć się nostalgii...

JEMIOŁA
DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY
Strona 5

MŚ W PIŁCE NOŻNEJ:

Polska - Portugalia 0:4
KONIEC ZŁUDZEŃ!
Strona 8

NA TARGACH ZAPREZENTOWANO TEŻ ZAOLZIAŃSKIE WYDAWNICTWA

Niedziela z cieszyńską książką

CIESZYŃ (kor) - Ponad trzydzieści wydawnictw z obu stron Olzy zaprezentowało się w niedzielę w siedzibie Książnicy Cieszyńskiej w Cieszynie na towarzyszącej tegorocznemu Świętu Trzech Braci imprezie pn. Wystawa i Targi Książki Cieszyńskiej.

Wystawę zorganizowała Książnica przy współpracy z Biblioteką Regionalną w Karwinie, a w ramach imprezy przebiegła również promocja najnowszej publikacji Książnicy pt. „Bibliografia książki cieszyńskiej 1990-2001”, którą przygotowała Małgorzata Szelong.

Na werniszu wystawy nie zabrakło licznych gości. Dyrektor Książnicy Krzysztof Szelong przywitał przede wszystkim dyrektor karwińskiej biblioteki Halinę Molin (ierowniczką Oddziału Literaturoznawstwa i Bibliografii Biblioteki Państwowej w Warszawie) i bibliografkę Helenę Legowicz opiekowała się w tym czasie zaolziańskim stołem), przedstawiciele władz miasta z burmistrzem Bogdanem Fiksem na czele oraz Euroregionu „Śląsk Cieszyński - Těšinské Slezsko” (był głównym sponsorem targów), licznych wydawców i przedstawicieli świata kultury, którzy zjechali do Cieszyna z całego Śląska Cieszyńskiego.

Jak powiedział podczas werniszu K. Szelong, Śląsk Cieszyński - jeżeli chodzi o działalność wydaw-

Autorka „Bibliografii”, Małgorzata Szelong dodała, że w publikacji udało się zarysować również mapę wydawniczą Śląska Cieszyńskiego, na której widnieje kilkadziesiąt wydawnictw z całego regionu. Największymi ośrodkami wydawniczymi są Cieszyn, Bielsko-Biała i Ostrawa, na drugim miejscu pod względem wydanych książek uplasowały się Cz. Cieszyn i Karwinia.

Wśród wystawców nie zabrakło wydawców z czeskiej strony Olzy. W zaolziańskim stoisku zaprezentowały się np. Biblioteka Regionalna w Karwinie, Kongres Polaków, Wydawnictwo „Olza”, PZKO, Śląski Kościół Ewangelicki A.W., Towarzystwo Nauczycieli Polskich czy Muzeum Ziemi Cieszyńskiej... Zwiędzający z chęcią sięgali również po „targowy” nr „GL” z ub. czwartku.

Warto dodać, że w ramach targów odbyły się również spotkania autorskie Józefa Gołca, Władysława Sosny, Henryka Wawrzczki oraz Janusza Spiry. Swoje książki podpisywał też w Książnicy poeta Kazimierz Józef Węgrzyn.

▲ Na Wystawie i Targach Książki Cieszyńskiej nie mogło zabraknąć zaolziańskiego stoiska pod kierownictwem szefowej Oddziału Literaturoznawstwa Biblioteki Regionalnej w Karwinie, Heleny Legowicz. Zwiędzający targi chętnie sięgali również po „Głos Ludu”. Fot. KAZIMIERZ BRANNY

„CZERWONE GITARY” I NATALIA NIEMEN

Festyn u trzech braci

CZ. CIESZYŃ/CIESZYŃ (kor) - Aż do niedzielnego wieczoru tysiące mieszkańców Czeskiego Cieszyna oraz gości z całego Śląska Cieszyńskiego bawili się na rynekach obu Cieszynów na koncertach towarzyszących 12. edycji Święta Trzech Braci, które zorganizowały ośrodki kultury „Strzeżnica” i Dom Narodowy. Na rynku w Cie-

szynie zakończył trzydniową imprezę koncert „Czerwonych Gitar”, po czeskiej stronie zaś popołudnie chrześcijańskie, w ramach którego zaprezentowały się słowacki zespół „Treti den” oraz polska kapela „New Life m” z wokalistką Natalią Niemen.

Čiąg dalszy na str. 2

■ PYTANIE DO...

MARKA MASIULANISA,
konsulka generalnego RP
w Ostrawie.

■ ■ Z początkiem lipca br. zaczynają obowiązywać w RC nowe przepisy celne. Czy konsulat poczynił już kroki w celu takiej koordynacji czeskich i polskich służb celnych, by czas odprawy granicznej nie uległ wydłużeniu?

- Z naszej inicjatywy 4 czerwca doszło do spotkania służb celnych RC i RP współpracujących na naszej granicy. W spotkaniu uczestniczyli dyrektorzy Izby Celnych z Cieszyna i Wrocławia i dyrektor Dyrekcji Celnej w Ostrawie wraz z podległymi naczelnikami urzędów celnych i dyrektorami czeskich urzędów celnych. Na spotkaniu zapoznano się ze zmianami organizacyjnymi polskiej administracji celnej, omówiono obsadę stanowisk po jednej i drugiej stronie granicy. Strona czeska zaprezentowała podstawowe zmiany w czeskim prawie celnym. Omówiliśmy praktyczną stronę dokonanych i spodziewanych zmian - dotychczasowa dobra współpraca pozwala na wprowadzenie uproszczonych odpraw celnych. Zdaniem obydwu stron zmiany, do których dojdzie, nie wpłyną na czas odprawy granicznej. (mro)

■ POGODA

WTOREK - Pochmurno i deszczowo. Temperatura 18-22 st. W nocy spadnie do 12-8 st. C. Wiatr zachodni 3-6 m/sk.

ŚRODA - Przelotny deszcz oraz możliwość burz. Temperatura od 18 do 23 st. C.

▲ Król z królową (Marek Stowiaczek i Beata Dzik) przyglądają się kandydatkom na żonę królewicza.
Fot. DANUTA BRANNA

„KOPCIUSZEK” WSZYSTKIM SIĘ PODOBAŁ

Powrót do tradycji

BOCONOWICE (db) - Liczni widzowie zapelnili w niedzielę salę „Strażnicy” - miejscowego Domu Kultury w Boconowicach, jednej z najmniejszych wiosek na Zaolziu. Miejscowe dzieci i młodzież wystawiły tu sztukę Jana Brzechwy pt. „Kopciuszek”.

Tradycje przedstawień amatorskich sięgają w wiosce okresu przedwojennego. Po II wojnie światowej nawiązało do nich MK PZKO, którego zespół teatralny zagrał kilkadziesiąt spektakli. Ostatnio natomiast - po kilkuletniej przerwie - wystawiono „Czerwonego Kapturka” (w ub. r.) i „Kopciuszek”. Oba przedstawienia przygotowała i wyreżyserowała Monika Bojarska-Stowiaczek, jej dziełem były też pomysłowe kostiumy i scenografia.

Warto podkreślić trafny dobór sztuk, jak i jej obsady - nie więc dziwnego, że aktorzy i pani reżyzer zebrał na przedstawieniu zasłużone brawa i podziękowania.

W Boconowicach od lat nie ma już szkoły, powrót do tradycji teatru amatorskiego jest więc okazją do skupienia miejscowych dzieci i młodzieży wokół Miejscowego Koła PZKO. Cieszy fakt, że taką okazję potrafili boconowianie dobrze wykorzystać.

Szanowni Państwo,

zwracam się do Was z prośbą o poparcie naszej listy

nr 21

Stowarzyszenie Kandydatów Niezależnych

Przeważającą część tej listy tworzą politycy komunalni i ludzie, którzy pracują dla Was codziennie, ludzie, którzy znają Wasze problemy. Na naszej liście zobaczycie ludzi, których praca nie jest Wam nieznaną. Jesteśmy

alternatywą

wobec tzw. silnej czwórki (ODS, ČSSD, KSČM, Koalicja).

Nasza dewiza to

- odpowiedzialność ● praworządność ●
- przyzwoitość ●

Dziękuję

Inż. Igor Petrov, lider SNK, burmistrz miasta Trzyńca, przewodniczący komisji do spraw narodowości okręgu morawsko-śląskiego.

Zawierzcie tym, co Was zwodzą dwanaście lat?

Pragniecie zmian - głosujcie na listę nr

16

Zarejestrowano tam najwięcej tych, którzy działają w interesie naszego społeczeństwa: 1. Dr inż. Stanisław Gawlik, 2. Paveł Tomčala - starosta z Gródka, 7. Inż. Andrzej Waclawik - prezes SLDP, 8. Halina Hankowa - plastyczka, 18. Ludmila Niedobowa - działaczka Klubu Kobiet, 21. Inż. Antonin Lipowski - dyr. średniej szkoły integr., Jablónków

OD PONIEDZIAŁKU DO NIEDZIELI

3 - 9 VI 2002

- Z wizytą w Korei Południowej bawił prezydent RP, Aleksander Kwaśniewski.
- Trwające kilkanaście dni ulewne deszcze w Chile spowodowały śmierć ponad 20 osób.
- Żołnierze z jednostki wojskowej w czeskim Rożnawie, magazynier składu amunicji, skradli i sprzedał 135 granatów.
- W Alma-Atie w Kazachstanie odbył się szczyt państw azjatyckich. Prezydent Rosji, Władimir Putin, podjął tu próbę mediacji w sprawie konfliktu między Indiami i Pakistanem.
- Zamaskowani napastnicy ostrzelali w Tajlandii autobus wiozący dzieci do szkoły. Szescioro małych pasażerów zostało zabitych, a jedenastoro rannych.
- Grupa japońskich alpinistów sprzątała przez sześć tygodni Mount Everest. Zebrała około 2,6 tony odpadków.
- W wyniku zamachu samobójczego w północnym Izraelu zginęło 18 osób. Wiele ofiar to izraelscy żołnierze. Do akcji przystąpiła siła muzułmańska organizacja Dżihad.
- Dostawy norweskiego gazu do Polski były jednym z głównych tematów rozmów polskiego premiera Leszka Millera z premierem Norwegii, K. M. Bondevikiem.
- Kilkanaście osób zginęło w Syrii na skutek pęknięcia tamy zbiornika wodnego.
- Johannes Rau, prezydent Niemiec, bawił z wizytą w Republice Czeskiej.
- W Wielkiej Brytanii odbyły się uroczyste obchody 50. rocznicy wstąpienia na tron królowej Elżbiety II.
- Parlament szwedzki uchwalił jako pierwszy na świecie ustawę umożliwiającą parom homoseksualnym adopcję dzieci.
- Armia izraelska, która ostrzelała budynki rządowe Autonomii Palestyńskiej w Ramallah, zniszczyła również szpitalnie Jaser Arafata.
- Podczas spotkania w Moskwie z prezydentem Władimirem Putinem prezydent Polski Aleksander Kwaśniewski odrzucił żądanie Moskwy dotyczące wybudowania eksterminacyjnego korytarza między Rosją a enklawą kaliningradzką przez terytorium Polski.
- Szescio osób zginęło w wyniku silnych burz, jakie przeszły nad Europą zachodnią.
- W Gdyni rozpoczęły się największe na Bałtyku międzynarodowe manewry pokojowe Baltops 2002. Uczestniczy w nich blisko 40 okrętów z 12 państw.
- Prezydent George Bush ogłosił plan utworzenia Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, którego zadaniem będzie obrona USA przed terroryzmem.
- Pięć osób zginęło w Kanadzie, gdy na przejściu kolejowym pociąg pasażerski najeżdżał na samochód.
- W Polsce zakończył się Narodowy Spis Powszechny.
- 67 afgańskich uchodźców powracających do kraju zginęło w nurtach rzeki Kabul. Do wody wpadł zatrzymany autobus, którym uchodźcy jechali z Pakistanu.
- We Francji odbyła się pierwsza tura wyborów parlamentarnych. Zdecydowanie zwyciężyła w nich prawica prezydenta Jacquesa Chiraca.
- Co najmniej 30 osób poniosło śmierć, gdy w północnych Indiach pociąg pasażerski zderzył się z autobusem.
- 50-letni mężczyzna oblał się w Katowicach benzyną i podpalił. Samobójca leży w stanie ciężkim w szpitalu. Motywy jego działania nie są na razie znane.
- Po mediacjach polityków amerykańskich gigantów General Motors (ma on już 20 proc.) Fiat Auto wciąż pograża się w ochłani, nie mogą poradzić sobie z rosnącymi mi stratami i spadającym popytem na jego samochody. Przechyżniano przez przemysł samochodowy na całym świecie kryzys Fiata doknął amerykańskiemu gigantowi General Motors (ma on już 20 proc.) Fiat Auto, w tym należącego do niego m. in. Alfa Romeo i Lancia, wyniosły tylko w pierwszym kwartale br. 529 mln euro. Ocenia się, że Fiat Auto jest zadłużony na łączną sumę

Od piątku do niedzieli przekraczają granicę mosty przez Olszę tysiące uczestników trzdninowego festynu.

Festyn u trzech braci

Dokończy ze str. 1

„Jestem zadowolona z tegorocznego święta. Nie zawiódł nas nikt z zaproszonych wykonawców, ludzie bawili się doskonale, a chętnie zawitali nie tylko na koncerty, ale również na wszystkie imprezy towarzyszące” - powiedziała „GL” dyrektorka czeskosłowackiego Ośrodka Kulturowo-Towarzystwa „Strzelnica”, Gertruda Chowanikowa. „W dodatku sprawdzila się nowa formuła - w piątek większość uczestników Święta Trzech Braci bawiła się u nas, w niedzielę zaś aż serce rosło, kiedy niedzielię wdział tłumy udające się do Polski na koncert »Czerwonych Gitar«. Widać, że nasze święto coraz bardziej łączy obie części miasta”.

Choć w piątek na scenach obok ryneków już od wczesnego popołudnia można było oglądać program, oficjalnie rozpoczęło się Święto Trzech Braci dopiero o 17.00, od spotkania korowodów obu miast - z burmistrzami Henrykiem Sznapką i Bogdanem Fickiem - na Moście Przyjaźni przy rekordowej, jak za-

Drogi do remontu

JABLONKÓW (kor) - Sporo miejsc paściwiecia jablonkowska rada miejska na czwartkowym posiedzeniu kolejnym remontom dróg miejskich. Jak poinformował „GL” wiceburmistrz Stanisław Jakus, radni zdecydowali przede wszystkim o czterech firmach, które w letnich miesiącach odnowią drogi w dzielnicach Radwanów, Biata i Witalszczyzna. Na to przedsięwzięcie przeznaczono miasto ze swego budżetu 2 mln koron.

„Niestety, nie uda nam się przed tegorocznym Gorolskim Świętem uporządkować terenów przed Laskiem Miejskim (z kierunku od szkoły). Mamy już jednak opracowany projekt i - jeżeli uda nam się zdobyć potrzebne środki - postaramy się zacząć tą sprawą w przyszłym roku” - dodał wiceburmistrz Jakus.

Fiat bez samochodów

Mimo że wydaje się to nieprawdopodobne, rysuje się realna perspektywa, że koncern Fiata przestanie produkować samochody. Straty, jakie systematycznie przynosi Fiat Auto, niegdyś największy w Europie producent samochodów, mogą skłonić rodzinną Agnellię do sprzedaży pozostałości 80 proc. akcji amerykańskim gigantowi General Motors (ma on już 20 proc.) Fiat Auto wciąż pograża się w ochłani, nie mogą poradzić sobie z rosnącymi mi stratami i spadającym popytem na jego samochody. Przechyżniano przez przemysł samochodowy na całym świecie kryzys Fiata doknął amerykańskiemu gigantowi General Motors (ma on już 20 proc.) Fiat Auto, w tym należącego do niego m. in. Alfa Romeo i Lancia, wyniosły tylko w pierwszym kwartale br. 529 mln euro. Ocenia się, że Fiat Auto jest zadłużony na łączną sumę

Kaliningrad jak Berlin

Rosyjski prezydent Władimir Putin zaproponował w poniedziałek, by problem Kaliningradu - rosyjskiej enklawy nad Bałtykiem - rozwiązać tak, jak w latach 70. rozwiązano kwestię Berlina Zachodniego. „Najprostsza kwestia to wprowadzić system (bezwizowy), który obowiązywał w Berlinie Zachodnim” - powiedział Putin na szczycie Rady Państw Bałtyckiego w Petersburgu. W szczycie bierze udział premier Leszek Miller. W 1971 roku USA, ZSRR, Wielka Brytania i Francja zawarły porozumienie, w myśl którego nie istniał obowiązek wizowy dla osób udających się tranzytem z terytorium RFN do Berlina Zachodniego i odwrotnie. Prze-

Fiat bez samochodów

Mimo że wydaje się to nieprawdopodobne, rysuje się realna perspektywa, że koncern Fiata przestanie produkować samochody. Straty, jakie systematycznie przynosi Fiat Auto, niegdyś największy w Europie producent samochodów, mogą skłonić rodzinną Agnellię do sprzedaży pozostałości 80 proc. akcji amerykańskim gigantowi General Motors (ma on już 20 proc.) Fiat Auto wciąż pograża się w ochłani, nie mogą poradzić sobie z rosnącymi mi stratami i spadającym popytem na jego samochody. Przechyżniano przez przemysł samochodowy na całym świecie kryzys Fiata doknął amerykańskiemu gigantowi General Motors (ma on już 20 proc.) Fiat Auto, w tym należącego do niego m. in. Alfa Romeo i Lancia, wyniosły tylko w pierwszym kwartale br. 529 mln euro. Ocenia się, że Fiat Auto jest zadłużony na łączną sumę

PIERSI Z KURCZAKA W KISZONEJ KAPUŚCIE

Dziś: Urszula Niedoba-Szczepaniak

Na tegorocznym Festiwalu PZKO w Karwinie Urszula Niedoba-Szczepaniak wystąpiła nie tylko w roli kierowniczk organizacyjnej Zespołu Pieśni i Tańca ZG PZKO „Olza”, ale w głównym bloku programowym zaśpiewała też wspaniałą podhalańską pieśń „Krywaniu”. Na tym się jednak nie skończyło... Ula zaśpiewała dwa utwory - „Ej, Janicku, każeś je” oraz hymn beskidzkich górali, „Szumi jawor” - również z główną gwiazdą Festiwalu, „Golec uOrkiestrą”...

Polki rząd w kwestii lokalizacji portu przeladunkowego liczy się z głosem opinii publicznej - media ostro np. krytykowały fakt, że Czesi przed nosem sprzątnęli Polakom inwestycje Toyoty i Peugeotów Citroena, teraz przestrzegają polityków przed popełnieniem kolejnego, w ich mniemaniu, błędu. Nie bez znaczenia są też naciski biznesmenów z okolicy Sławkowa, którzy w budowie międzynarodowego terminalu upatrują szansy ekonomicznego rozwoju całego regionu.

Kamień węgielny pod budowę bogumińskiego portu przeladunkowego położono w październiku ub. roku. Zapowiedziano wtedy, że inwestycja gotowa miałaby być w roku 2003. Dziś wiadomo już - konkluduje „Pravo” - że jest to termin nierealny. (P)

OBRADOWAŁA RADA WYKONAWCZA „WSPÓLNOTY”

Tematem były wybory

CZ. CIESZYŃ (r) - Obradująca 6 bm. w Cz. Cieszyńskie Rada Wykonawcza Ruchu Politycznego „Coexistencia-Wspólnota” przyjęła uchwałę dotyczącą zbliżających się wyborów parlamentarnych. Zawiera ona apel skierowany do członków, członków wspierających i sympatyków Ruchu o głosowanie w wyborach parlamentarnych zgodnie z ich przekonaniami i oddanie głosu tym kandydatom, którzy będą działać w interesie mniejszości narodowych w RC.

Omawiano też przygotowania do listopadowych wyborów komunalnych. Działacze w miejscowościach Zaolzia rozmawiają już z kandydatami i przygotowują listy kandydackie. Udział Ruchu w wyborach poza Zaolzie jest nadal otwarty i będzie zależny od włączenia się do wyborów komunalnych również innych, oprócz polskiej, mniejszości narodowych.

„Członkowie Rady Wykonawczej zapoznali się z piśmenną opinią przewodniczącego komisji budżetowej Izby Polskiej Parla-

mentu RC, Władimira Tlustego (ODS), na list urgencyjny Ruchu w sprawie zaakceptowania sprawozdań audytorskich za lata 1996 i 1997. Poseł Tlustý obiecał wykonać ten punkt pod obrady Izby Polskiej jeszcze w tej kadencji. „Wspólnota” przekazała sprawozdania audytorskie za lata 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 i 2001 komisji budżetowej Izby Polskiej 14 marca br. Izba Polska Parlamentu RC omawiała i zaakceptowała sprawozdania audytorskie wyłącznie za okres 1998-2001, gdyż za okres obecnej kadencji wyborczej. Jedynie jednak Izba Polska może według Sądu Najwyższego RC wydać decyzję i zaakceptować audyt w sprawie za ubiegłą kadencję. Rada Wykonawcza Ruchu jest zatem zdania, że dalsza zwłoka Izby Polskiej byłaby pogwałceniem Konstytucji RC” - poinformował „GL” sekretarz Bitura „Wspólnoty”, Tadeusz Tomasz.

Konopie pod świerkami

NYDEK (r) - Pech przesładował dwóch mężczyzn z Trzyńca. Policja zatrzymała ich po tym, jak w lesie na terenie Nydku-Gory zasadzili 17 sadzonek konopi. Kolejnych 36 roślin kukbackich w samochodzie niefortunnych „ogrodników”. Obu mężczyznom czeka sędztwo w sprawie nielegalnej uprawy konopi.

32 uczniów spłonęło

Co najmniej 32 uczniów spłonęło żywcem w autokarze, który w nocy z niedzieli na poniedziałek zderzył się w Zimbabwie z ciężarówką. Dzieci wracaly ze stolicy kraju Harare z międzyszkolnych rozgrywek sportowych. Do wypadku doszło w odległości około 50 km od miejscowości Masvingo na południowym wschodzie Zimbabwie. Autokar z niewyjaśnionych przyczyn zderzył się z ciężarówką - oba pojazdy nie miały natychmiast stanęły w płomieniach. Znajdujących się w autokarze dzieci nie miały najmniejszych szans na uratowanie się i spłonęły żywcem.

Groźba ataku?

Południowokoreańska policja poinformowała, że otrzymała wczoraj informacje na temat możliwości ataku terrorystycznego na jeden z 34-piętrowych budynków w Seulu - LG Electronics Inc. Policja weryfikuje obecnie te informacje. Zdecydowanie zaprzeczyła jednak pogłoski na temat ewakuacji części z biurach LG ludzi. W sprawie powadzone jest dochodzenie - powiedział rzecznik seulskiej policji. In-

PIERSI Z KURCZAKA W KISZONEJ KAPUŚCIE

Dziś: Urszula Niedoba-Szczepaniak

Na tegorocznym Festiwalu PZKO w Karwinie Urszula Niedoba-Szczepaniak wystąpiła nie tylko w roli kierowniczk organizacyjnej Zespołu Pieśni i Tańca ZG PZKO „Olza”, ale w głównym bloku programowym zaśpiewała też wspaniałą podhalańską pieśń „Krywaniu”. Na tym się jednak nie skończyło... Ula zaśpiewała dwa utwory - „Ej, Janicku, każeś je” oraz hymn beskidzkich górali, „Szumi jawor” - również z główną gwiazdą Festiwalu, „Golec uOrkiestrą”...

Polki rząd w kwestii lokalizacji portu przeladunkowego liczy się z głosem opinii publicznej - media ostro np. krytykowały fakt, że Czesi przed nosem sprzątnęli Polakom inwestycje Toyoty i Peugeotów Citroena, teraz przestrzegają polityków przed popełnieniem kolejnego, w ich mniemaniu, błędu. Nie bez znaczenia są też naciski biznesmenów z okolicy Sławkowa, którzy w budowie międzynarodowego terminalu upatrują szansy ekonomicznego rozwoju całego regionu.

Kamień węgielny pod budowę bogumińskiego portu przeladunkowego położono w październiku ub. roku. Zapowiedziano wtedy, że inwestycja gotowa miałaby być w roku 2003. Dziś wiadomo już - konkluduje „Pravo” - że jest to termin nierealny. (P)

OBRADOWAŁA RADA WYKONAWCZA „WSPÓLNOTY”

Tematem były wybory

CZ. CIESZYŃ (r) - Obradująca 6 bm. w Cz. Cieszyńskie Rada Wykonawcza Ruchu Politycznego „Coexistencia-Wspólnota” przyjęła uchwałę dotyczącą zbliżających się wyborów parlamentarnych. Zawiera ona apel skierowany do członków, członków wspierających i sympatyków Ruchu o głosowanie w wyborach parlamentarnych zgodnie z ich przekonaniami i oddanie głosu tym kandydatom, którzy będą działać w interesie mniejszości narodowych w RC.

Omawiano też przygotowania do listopadowych wyborów komunalnych. Działacze w miejscowościach Zaolzia rozmawiają już z kandydatami i przygotowują listy kandydackie. Udział Ruchu w wyborach poza Zaolzie jest nadal otwarty i będzie zależny od włączenia się do wyborów komunalnych również innych, oprócz polskiej, mniejszości narodowych.

„Członkowie Rady Wykonawczej zapoznali się z piśmenną opinią przewodniczącego komisji budżetowej Izby Polskiej Parla-

mentu RC, Władimira Tlustego (ODS), na list urgencyjny Ruchu w sprawie zaakceptowania sprawozdań audytorskich za lata 1996 i 1997. Poseł Tlustý obiecał wykonać ten punkt pod obrady Izby Polskiej jeszcze w tej kadencji. „Wspólnota” przekazała sprawozdania audytorskie za lata 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 i 2001 komisji budżetowej Izby Polskiej 14 marca br. Izba Polska Parlamentu RC omawiała i zaakceptowała sprawozdania audytorskie wyłącznie za okres 1998-2001, gdyż za okres obecnej kadencji wyborczej. Jedynie jednak Izba Polska może według Sądu Najwyższego RC wydać decyzję i zaakceptować audyt w sprawie za ubiegłą kadencję. Rada Wykonawcza Ruchu jest zatem zdania, że dalsza zwłoka Izby Polskiej byłaby pogwałceniem Konstytucji RC” - poinformował „GL” sekretarz Bitura „Wspólnoty”, Tadeusz Tomasz.

Konopie pod świerkami

NYDEK (r) - Pech przesładował dwóch mężczyzn z Trzyńca. Policja zatrzymała ich po tym, jak w lesie na terenie Nydku-Gory zasadzili 17 sadzonek konopi. Kolejnych 36 roślin kukbackich w samochodzie niefortunnych „ogrodników”. Obu mężczyznom czeka sędztwo w sprawie nielegalnej uprawy konopi.

32 uczniów spłonęło

Co najmniej 32 uczniów spłonęło żywcem w autokarze, który w nocy z niedzieli na poniedziałek zderzył się w Zimbabwie z ciężarówką. Dzieci wracaly ze stolicy kraju Harare z międzyszkolnych rozgrywek sportowych. Do wypadku doszło w odległości około 50 km od miejscowości Masvingo na południowym wschodzie Zimbabwie. Autokar z niewyjaśnionych przyczyn zderzył się z ciężarówką - oba pojazdy nie miały natychmiast stanęły w płomieniach. Znajdujących się w autokarze dzieci nie miały najmniejszych szans na uratowanie się i spłonęły żywcem.

Groźba ataku?

Południowokoreańska policja poinformowała, że otrzymała wczoraj informacje na temat możliwości ataku terrorystycznego na jeden z 34-piętrowych budynków w Seulu - LG Electronics Inc. Policja weryfikuje obecnie te informacje. Zdecydowanie zaprzeczyła jednak pogłoski na temat ewakuacji części z biurach LG ludzi. W sprawie powadzone jest dochodzenie - powiedział rzecznik seulskiej policji. In-

PIERSI Z KURCZAKA W KISZONEJ KAPUŚCIE

Dziś: Urszula Niedoba-Szczepaniak

Na tegorocznym Festiwalu PZKO w Karwinie Urszula Niedoba-Szczepaniak wystąpiła nie tylko w roli kierowniczk organizacyjnej Zespołu Pieśni i Tańca ZG PZKO „Olza”, ale w głównym bloku programowym zaśpiewała też wspaniałą podhalańską pieśń „Krywaniu”. Na tym się jednak nie skończyło... Ula zaśpiewała dwa utwory - „Ej, Janicku, każeś je” oraz hymn beskidzkich górali, „Szumi jawor” - również z główną gwiazdą Festiwalu, „Golec uOrkiestrą”...

Polki rząd w kwestii lokalizacji portu przeladunkowego liczy się z głosem opinii publicznej - media ostro np. krytykowały fakt, że Czesi przed nosem sprzątnęli Polakom inwestycje Toyoty i Peugeotów Citroena, teraz przestrzegają polityków przed popełnieniem kolejnego, w ich mniemaniu, błędu. Nie bez znaczenia są też naciski biznesmenów z okolicy Sławkowa, którzy w budowie międzynarodowego terminalu upatrują szansy ekonomicznego rozwoju całego regionu.

Kamień węgielny pod budowę bogumińskiego portu przeladunkowego położono w październiku ub. roku. Zapowiedziano wtedy, że inwestycja gotowa miałaby być w roku 2003. Dziś wiadomo już - konkluduje „Pravo” - że jest to termin nierealny. (P)

OBRADOWAŁA RADA WYKONAWCZA „WSPÓLNOTY”

Tematem były wybory

CZ. CIESZYŃ (r) - Obradująca 6 bm. w Cz. Cieszyńskie Rada Wykonawcza Ruchu Politycznego „Coexistencia-Wspólnota” przyjęła uchwałę dotyczącą zbliżających się wyborów parlamentarnych. Zawiera ona apel skierowany do członków, członków wspierających i sympatyków Ruchu o głosowanie w wyborach parlamentarnych zgodnie z ich przekonaniami i oddanie głosu tym kandydatom, którzy będą działać w interesie mniejszości narodowych w RC.

Omawiano też przygotowania do listopadowych wyborów komunalnych. Działacze w miejscowościach Zaolzia rozmawiają już z kandydatami i przygotowują listy kandydackie. Udział Ruchu w wyborach poza Zaolzie jest nadal otwarty i będzie zależny od włączenia się do wyborów komunalnych również innych, oprócz polskiej, mniejszości narodowych.

„Członkowie Rady Wykonawczej zapoznali się z piśmenną opinią przewodniczącego komisji budżetowej Izby Polskiej Parla-

mentu RC, Władimira Tlustego (ODS), na list urgencyjny Ruchu w sprawie zaakceptowania sprawozdań audytorskich za lata 1996 i 1997. Poseł Tlustý obiecał wykonać ten punkt pod obrady Izby Polskiej jeszcze w tej kadencji. „Wspólnota” przekazała sprawozdania audytorskie za lata 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 i 2001 komisji budżetowej Izby Polskiej 14 marca br. Izba Polska Parlamentu RC omawiała i zaakceptowała sprawozdania audytorskie wyłącznie za okres 1998-2001, gdyż za okres obecnej kadencji wyborczej. Jedynie jednak Izba Polska może według Sądu Najwyższego RC wydać decyzję i zaakceptować audyt w sprawie za ubiegłą kadencję. Rada Wykonawcza Ruchu jest zatem zdania, że dalsza zwłoka Izby Polskiej byłaby pogwałceniem Konstytucji RC” - poinformował „GL” sekretarz Bitura „Wspólnoty”, Tadeusz Tomasz.

Konopie pod świerkami

NYDEK (r) - Pech przesładował dwóch mężczyzn z Trzyńca. Policja zatrzymała ich po tym, jak w lesie na terenie Nydku-Gory zasadzili 17 sadzonek konopi. Kolejnych 36 roślin kukbackich w samochodzie niefortunnych „ogrodników”. Obu mężczyznom czeka sędztwo w sprawie nielegalnej uprawy konopi.

32 uczniów spłonęło

Co najmniej 32 uczniów spłonęło żywcem w autokarze, który w nocy z niedzieli na poniedziałek zderzył się w Zimbabwie z ciężarówką. Dzieci wracaly ze stolicy kraju Harare z międzyszkolnych rozgrywek sportowych. Do wypadku doszło w odległości około 50 km od miejscowości Masvingo na południowym wschodzie Zimbabwie. Autokar z niewyjaśnionych przyczyn zderzył się z ciężarówką - oba pojazdy nie miały natychmiast stanęły w płomieniach. Znajdujących się w autokarze dzieci nie miały najmniejszych szans na uratowanie się i spłonęły żywcem.

Groźba ataku?

Południowokoreańska policja poinformowała, że otrzymała wczoraj informacje na temat możliwości ataku terrorystycznego na jeden z 34-piętrowych budynków w Seulu - LG Electronics Inc. Policja weryfikuje obecnie te informacje. Zdecydowanie zaprzeczyła jednak pogłoski na temat ewakuacji części z biurach LG ludzi. W sprawie powadzone jest dochodzenie - powiedział rzecznik seulskiej policji. In-

PIERSI Z KURCZAKA W KISZONEJ KAPUŚCIE

Dziś: Urszula Niedoba-Szczepaniak

Na tegorocznym Festiwalu PZKO w Karwinie Urszula Niedoba-Szczepaniak wystąpiła nie tylko w roli kierowniczk organizacyjnej Zespołu Pieśni i Tańca ZG PZKO „Olza”, ale w głównym bloku programowym zaśpiewała też wspaniałą podhalańską pieśń „Krywaniu”. Na tym się jednak nie skończyło... Ula zaśpiewała dwa utwory - „Ej, Janicku, każeś je” oraz hymn beskidzkich górali, „Szumi jawor” - również z główną gwiazdą Festiwalu, „Golec uOrkiestrą”...

Polki rząd w kwestii lokalizacji portu przeladunkowego liczy się z głosem opinii publicznej - media ostro np. krytykowały fakt, że Czesi przed nosem sprzątnęli Polakom inwestycje Toyoty i Peugeotów Citroena, teraz przestrzegają polityków przed popełnieniem kolejnego, w ich mniemaniu, błędu. Nie bez znaczenia są też naciski biznesmenów z okolicy Sławkowa, którzy w budowie międzynarodowego terminalu upatrują szansy ekonomicznego rozwoju całego regionu.

Kamień węgielny pod budowę bogumińskiego portu przeladunkowego położono w październiku ub. roku. Zapowiedziano wtedy, że inwestycja gotowa miałaby być w roku 2003. Dziś wiadomo już - konkluduje „Pravo” - że jest to termin nierealny. (P)

OBRADOWAŁA RADA WYKONAWCZA „WSPÓLNOTY”

Tematem były wybory

CZ. CIESZYŃ (r) - Obradująca 6 bm. w Cz. Cieszyńskie Rada Wykonawcza Ruchu Politycznego „Coexistencia-Wspólnota” przyjęła uchwałę dotyczącą zbliżających się wyborów parlamentarnych. Zawiera ona apel skierowany do członków, członków wspierających i sympatyków Ruchu o głosowanie w wyborach parlamentarnych zgodnie z ich przekonaniami i oddanie głosu tym kandydatom, którzy będą działać w interesie mniejszości narodowych w RC.

Omawiano też przygotowania do listopadowych wyborów komunalnych. Działacze w miejscowościach Zaolzia rozmawiają już z kandydatami i przygotowują listy kandydackie. Udział Ruchu w wyborach poza Zaolzie jest nadal otwarty i będzie zależny od włączenia się do wyborów komunalnych również innych, oprócz polskiej, mniejszości narodowych.

„Członkowie Rady Wykonawczej zapoznali się z piśmenną opinią przewodniczącego komisji budżetowej Izby Polskiej Parla-

mentu RC, Władimira Tlustego (ODS), na list urgencyjny Ruchu w sprawie zaakceptowania sprawozdań audytorskich za lata 1996 i 1997. Poseł Tlustý obiecał wykonać ten punkt pod obrady Izby Polskiej jeszcze w tej kadencji. „Wspólnota” przekazała sprawozdania audytorskie za lata 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 i 2001 komisji budżetowej Izby Polskiej 14 marca br. Izba Polska Parlamentu RC omawiała i zaakceptowała sprawozdania audytorskie wyłącznie za okres 1998-2001, gdyż za okres obecnej kadencji wyborczej. Jedynie jednak Izba Polska może według Sądu Najwyższego RC wydać decyzję i zaakceptować audyt w sprawie za ubiegłą kadencję. Rada Wykonawcza Ruchu jest zatem zdania, że dalsza zwłoka Izby Polskiej byłaby pogwałceniem Konstytucji RC” - poinformował „GL” sekretarz Bitura „Wspólnoty”, Tadeusz Tomasz.

Konopie pod świerkami

NYDEK (r) - Pech przesładował dwóch mężczyzn z Trzyńca. Policja zatrzymała ich po tym, jak w lesie na terenie Nydku-Gory zasadzili 17 sadzonek konopi. Kolejnych 36 roślin kukbackich w samochodzie niefortunnych „ogrodników”. Obu mężczyznom czeka sędztwo w sprawie nielegalnej uprawy konopi.

32 uczniów spłonęło

Co najmniej 32 uczniów spłonęło żywcem w autokarze, który w nocy z niedzieli na poniedziałek zderzył się w Zimbabwie z ciężarówką. Dzieci wracaly ze stolicy kraju Harare z międzyszkolnych rozgrywek sportowych. Do wypadku doszło w odległości około 50 km od miejscowości Masvingo na południowym wschodzie Zimbabwie. Autokar z niewyjaśnionych przyczyn zderzył się z ciężarówką - oba pojazdy nie miały natychmiast stanęły w płomieniach. Znajdujących się w autokarze dzieci nie miały najmniejszych szans na uratowanie się i spłonęły żywcem.

Groźba ataku?

Południowokoreańska policja poinformowała, że otrzymała wczoraj informacje na temat możliwości ataku terrorystycznego na jeden z 34-piętrowych budynków w Seulu - LG Electronics Inc. Policja weryfikuje obecnie te informacje. Zdecydowanie zaprzeczyła jednak pogłoski na temat ewakuacji części z biurach LG ludzi. W sprawie powadzone jest dochodzenie - powiedział rzecznik seulskiej policji. In-

PIERSI Z KURCZAKA W KISZONEJ KAPUŚCIE

Dziś: Urszula Niedoba-Szczepaniak

Na tegorocznym Festiwalu PZKO w Karwinie Urszula Niedoba-Szczepaniak wystąpiła nie tylko w roli kierowniczk organizacyjnej Zespołu Pieśni i Tańca ZG PZKO „Olza”, ale w głównym bloku programowym zaśpiewała też wspaniałą podhalańską pieśń „Krywaniu”. Na tym się jednak nie skończyło... Ula zaśpiewała dwa utwory - „Ej, Janicku, każeś je” oraz hymn beskidzkich górali, „Szumi jawor” - również z główną gwiazdą Festiwalu, „Golec uOrkiestrą”...

PIERSI Z KURCZAKA W KISZONEJ KAPUŚCIE

Dziś: Urszula Niedoba-Szczepaniak

Na tegorocznym Festiwalu PZKO w Karwinie Urszula Niedoba-Szczepaniak wystąpiła nie tylko w roli kierowniczk organizacyjnej Zespołu Pieśni i Tańca ZG PZKO „Olza”, ale w głównym bloku programowym zaśpiewała też wspaniałą podhalańską pieśń „Krywaniu”. Na tym się jednak nie skończyło... Ula zaśpiewała dwa utwory - „Ej, Janicku, każeś je” oraz hymn beskidzkich górali, „Szumi jawor” - również z główną gwiazdą Festiwalu, „Golec uOrkiestrą”...

Nie syndynowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

11 CZERWCA 2002 ROKU

GŁOS LUDU

STRONA 3

TOMASZ KAMUSELLA: »SCHLONZKO - HORNÍ SLEZSKO, OBERSCHLESIE, GÓRNY ŚLĄSK«

Esej o naszym regionie

Okretną drogą - przez Londyn - dotarła do nas książeczka Tomasza Kamusella „Schlonsko: Horní Slezsko, Oberschlesien, Górný Śląsk”, którą w roku 2001 wydała Ellbaska Oficyna Wydawnicza. Jest to - jak informuje autor na czwartej stronie okładki - esej o regionie i jego mieszkańcach.

Tomasz Kamusella jest Górnolaskim z pochodzenia, szczególnie uwarnkowania polityczne i stosunki międzykulturowe panujące w tym regionie zna więc z autopsji. Natomiast wiedzę historyczną zgłębił podczas badań prowadzonych nad etnicznością, historią i kulturą „Schlonska”, pisząc pracę magisterską na Central European University w Wiedrze. Dopiero wtedy - wyznaje we przedmowie - udało mu się dobrać pierwsze wyznaczniki odmienności tego regionu oraz jego kultury pod powierzchnią emocjonalnie nacechowanych odczuć nacjonalistycznej ideologii pragnących zhomonizować „Schlonsko” i zawiastować je dla swoich poszczególnych państw narodowych.

Na 104 stronach tekstu autor poddaje analizie poszczególne rozdziały dzieł każdego z fragmentów śląskiej ziemi. Jego ocena faktów historycznych jest obiektywna, budzi zaufanie czytelnika.

Przypuszczamy, że praca Kamusella na razie będzie raczej niedostępna w nadoślaskich księgarniach. Aby zachęcić księgarzy do jej sprowadzenia, postanowiliśmy przytoczyć co ciekawsze jej fragmenty.

(...) Ziemie rozumiane jako Schlonsko były od około IV w. p.n.e. zamieszkałe przez Celtów, a od wieku II p.n.e. przez Germanów. Wcześniej zaznaczyły się tu wpływy Syców i irańskojęzycznych Sarmatów oraz ludów przed-indoeuropejskich. Kultura tych ostatnich, którą litewsko-amerykańska badaczka Marija Gimbutas nazywała „Old Europe”, rozkwitła na Bałkanach i w dolinie Dunaju od VII do I tysiąclecia p.n.e. Wyżej wspomniani „śląscy” Germanie są znani jako Wandale. Od jednego z ich oddziałów, który zamieszkiwał okolice świętego gaju na górze Ślęza (na południe od Wrocławia) - Sillingi, Śląsk najprawdopodobniej wziął swą nazwę. Większość Wandali wraz z Sillingi opuściło dzisiejsze okolice Śląska, kiedy pod naporem Hunów duża liczba Germanów przekroczyła granice Cesarstwa Rzymskiego na Renie 31 grudnia roku pańskiego 406. W czasie „wędrowki ludów” (Völkervandring) przez Nizinę Wschodnio- i Środkowoeuropejską (w tym tereny Śląska) przewinęło się wiele różnorodnych grup etnicznych i językowych dając początek etnicznie kształtującej Europę w jej ogólnych zarysach przetrwał do dnia dzisiejszego. Od V w. n. e. pojawiły się na terenie Śląska grupy słowiańskie. Niektórzy badacze utrzymują, że nazwa tego regionu została utworzona od prasłowiańskiego (nigdy nie potwierdzonego w mowie lub piśmie) słowa ślę (wilgotny, mokry). Możliwe, iż tereny Śląska znalazły się pod kontrolą słowiańskiego Państwa Samoana w VII w., a raczej jest pewne, że sprawowały nad nimi kontrolę władcy Wielkiego Państwa Morawskiego. Po jego zniszczeniu przez Awarów w 906 r., na ziemie przyszłego Śląska stopniowo rozciągnął swe władztwo przemysłowy książęta Bohemii. W latach 990-999 książę Mieszko I odebrał te tereny swojemu szwagrowi Bolesławowi II i przyłączył do państwa Polan. Ponawiając się konflikty miały tendencję do przesuwania granicy na linię Odry, dopóki w pokój kłodzki (1137 r.) Soběslav I nie zaakceptował przejścia większości terenów Śląska (prócz ziemi kłodzkiej i opawskiej) pod panowanie Bolesława Krzywoustego. (...) W 1138 r., po śmierci Krzywoustego, kraj podzielono między jego synów. (...)

(...) Od początku XIX w. dynamicznie rozwijała się statystyka. W latach 60. tego wieku, pruski urzędnik i statystyk Richard Böckh opublikował prace twierdzące, że język jest jedynym właściwym miernikiem narodowości. Teza ta uzyskała ogólnoeuropejską akceptację w 1872 r. na Międzynarodowym Kongresie Statystycznym w St. Petersburgu. Prusy już wcześniej, bo w 1861 r. przeprowadziły pierwszy spisu ludności z uwzględnieniem pytania o język rozumiany jako „miernik” narodowości. Wiedle spisu na Górnym Śląsku mieszkało wtedy 1 262 270 osób, spośród których 409 218 mówilo po niemiecku, 665 865 po polsku i 51 187 po czesku i morawsku. Stosując się do założeń ideologii nacjonalizmu, zrezygnowano z dokładnego opisu językowej rzeczywistości. Zazwyczaj pomijano rozpowszechnione przypadki dwu- i wielojęzyczności oraz kwestie, na ile respondenci mówili standardowym czeskim, polskim i niemieckim, a na ile dialektami zachodniosłowiańskimi i germańskimi oraz kreolami zachodniosłowiańsko-germańskimi. (...)

(...) Mieszkańcy Śląska mówili wtedy subsdialektami zachodniosłowiańskimi, które - od wioski, od miasta do miasta - płynnie przechodziły z jednego do drugiego, tworząc zachodniosłowiański kontinuum dialektalny. W tym okresie nie istniał ani standardowy język czeski ani polski. W piśmie używano jedynie łaciny, dlatego jest anachronizmem popularne dzisiaj twierdzenie, że już wtedy mówiono na Śląsku po polsku lub czesku.

(...) W XIV w. wcielono Śląsk do Korony Czeskiej, a na przełomie wieków XIV i XV rozwinięły się poddialekty język czeski poprzez używanie dialektu praskiego na dworze i w literaturze. Nie wpłynęło to na sytuację językową na Dolnym Śląsku. (...)

Przepragnęły słachy Korony Czeskiej w bitwie pod Białą Horą (1620 r.) w ciągu XVII wieku kancelaryjny język niemiecki szybko wrędoł do czeszczyzny z literatury i urzędów. W tym okresie w języku urzędowym w Behemii i na Morawach. Na Górnym Śląsku używano jej do urzędowania obok niemieckiego do 1740-42 r., kiedy Prusy zaanektowały większość Śląska. Po podziale Śląska między Hohenzollernów i Habsburgów, ostatnie urzędowe czeskie zapisy na Zachodnim Śląsku Austriackim odnotowano pod koniec lat 40. XVIII w., a na Wschodnim jeszcze w latach 70. tego wieku. Ponadto używano czeskiego w sądownictwie do 1786, a nieliczne czeskie wpisy w księgach miasta Teschen (Cieszyn, Tesin) wyczystych notuje się do roku 1817. (...)

(...) Wiedzieli by przeciwny budowaniu niemieckiego państwa narodowego. Zostawiono więc dość dużo swobody mieszkańcom w dziedzinie nauczania szkolnego. W 1831 r. oprócz szkół niemieckich, było też 46 szkół słowiańskich na Zachodnim Śląsku, a na Wschodnim aż 84, obok 17 niemieckich i 27 dwujęzycznych. W szkołach słowiańskich zazwyczaj prowadzono zajęcia w miejscowym dialekcie. W tych dialektach także pisano podręczniki i pisma religijne, np.: *Oto ci się podaje Ksionska nowo! [...] twojemu Jenzykowi, a mowie w Druku przypisobiona. /Teraz dla Xionczestwa Przeszłego na zwycięziny jenzyk przelozona. / Sposob pisania mego, albo stylus. Lekka jest polszczyzna, niekiedy według zwykłości i terażniejszej Sluchaczow moich akomodowana, bo nie uszum piszę ale sercu. (...)*

(...) Rewolucyjna sytuacja przyczyniła się do oddzielenia Śląska Austriackiego od Moraw w 1849 roku i zaprowadzenia języka czeskiego i polskiego, obok niemieckiego, jako języków urzędowych. Ale po uspokojeniu nastrojów już w roku 1851 zniesiono polski i czeski jako

języki urzędowe, argumentując, że miejscowa ludność słowiańska mówi dialektami różnymi od tych standardowych języków.

Na Śląsku Austriackim wpływ czeskiego i polskiego nacjonalizmu zaczął się na początku XX w. Było to widoczne w nacjonalistycznej polityce robotników z zagłębia Ostrau-Karwin (Ostrava-Karviná). Negatywnie zareagowali na to zjawisko niemieckojęzyczni Austriacy Śląscy, coraz częściej identyfikujący się jako Śląscy Austriacy lub Austriacy. Sympatyzowali z nimi Ślązacy, którzy w roku 1909, pod przewodnictwem Josefa Koždonia, założyli Śląską Partię Ludową - Schlesische Volkspartei w Skotschau (Skoczowie). Jednocześnie u wszystkich, którzy się czuli Ślązami, bez względu na język, jakim się posługiwali. Partia ta wspierała ludność niemieckojęzyczną w jej wysiłkach o utrzymanie krajowej tożsamości i jedności Śląska Austriackiego przeciwko dezintegrującej działalności aktywistów polskiego i czeskiego nacjonalizmu. (...)

(...) W starciu zdan terytoryalnego nacjonalizmu czeskiego, polskiego i niemieckiego po roku 1918 wysuwano najprzejrzystsze argumenty mające udowodnić „odwieczną” niemieckość, polskość lub czeskość Śląska. Stawką było drugie do wielkości zagłębie przemysłowe Niemiec (i jedno z największych w Europie) na Górnym Śląsku oraz największe austro-węgierskie zagłębie przemysłowe znajdujące się na granicy Wschodniego Śląska i Moraw. (...)

(...) Trzy powstania (lub z niemieckiego punktu widzenia - rebelle) (górnolaskie w latach 1919, 20, 21 wymusiły na Lidze Narodów przeprowadzenie plebiscytu i podziału Górnego Śląska. Ententa nie uwzględniła wysiłków Pragi zmierzających do przyznania Czechosłowacji przynajmniej południowej części Górnego Śląska i Hrabstwa Glatz (Kłodzki). Spowodowało to zbrojny atak Czechów. Praga dążyła w ten sposób do opanowania całości Wschodniego Śląska, do którego rościła sobie prawa także Warszawa. Ponadto politycy czechosłowaccy nie chcieli dopuścić do opanowania przez Polskę nawet części Górnego Ostrau-Karwin (Ostrava-Karviná), co by ją zbytnio wzmocniło wobec Czechosłowacji.

(...) W Czechosłowacji można było podać w spisie, że jest się Ślązakiem, ale jednocześnie trzeba było zaznaczyć, czy ktoś uważa się za niemieckiego, polskiego, czeskiego lub raczej śląskiego Ślązaka. Metoda ta prowadziła do stopniowej enacjonalizacji tej grupy do narodu czeskiego, polskiego i niemieckiego kosztem szybko topniejącej garstki „śląskich Ślązaków”. W zasadzie Śląska tolerowała istnienia Ślązaków ze względów politycznych, bowiem opowiadali się za przyłączeniem reszty Wschodniego Śląska (pozostającej w Polsce) do Czechosłowacji. (...) Odmienne rzez się miała z polską ludnością pozostałą w tej części Śląska Wschodniego, która przypadła Czechosłowacji. W polskiej terminologii tereny te określa się mianem „Zaolzie”. Z powodu zakorzenienia się polskiego nacjonalizmu na Śląsku Wschodnim począwszy od lat 60. XIX w., nie udało się tej ludności schizować. Dawało to Warszawie asumpt do wysuwania pretensji względem tego terytorium oraz do prowadzenia intensywnej działalności wywiadowej-konspiracyjnej na Zaolziu. (...)

Jesteśmy pewni, że tych kilka cytatów z książki Tomasza Kamusella „Schlonsko: Horní Slezsko, Oberschlesien, Górný Śląsk” wzbudzi na Zaolziu powszechne zainteresowanie i publikację. Podajemy adres jej wydawcy: Ellbaska Oficyna Wydawnicza, Al. Grunwaldzka 63/16, 82-300 Elbląg. (s)

POŁAGÓJAWIJCZYŃSKA ŚWIĘTA RZEKA

(13)

Kaifosz nie bez racji wytykał jej nieraz lekkomyślność - oto przemarnowała prawie pół dnia, zaprzęgnięta Jolantą. Nie, co jej się też przywodziło? Jolanta? Nie dba ona o nic więcej jak tylko o swój dom, majątek, stroje i urodę.

Na szczęście, Józka usieka kapusty i przygotowała drwa. Siedząc w słońcu na schodach, luskala fasole, wdrona do roboty, niewydłża do bezczynnego zakładania rąk. Kierpc, zacepijony jeno o palec, chwiał się na jej bosej stopie. Matka zgromiła ją, że siedzi nieobyczajnie, lecz zaraz pocieszyła, mówiąc o nauczycielowej.

Poniesiesz jej warzywa, możesz ostać z godzinkę i pomóc w obieraniu, naucz ją naszego sposobu, aby marynata wyszła dobrze. Leć do ogrodu, wdejm komizony, fasole w strąkach, trochę kalafiorów. Ma to być wszystko niedużo, krzeczkie i bez plam. Jak skończysz z robotą, weź lepszą sukienkę a włosy zczep nieco gładziej.

Dziewczyna, ucieczona, śmiegnęła do ogrodu. Wizyta u nauczycielowej choćby w interesie była pożądaną rozmaitością. Młoda kobieta lubiła opowiadać o swoich strojach, rodzinie, zakupach - gdy mała wspięła się swym obowiązkom nauczycielskim. Podczas gdy Józka oddawał się swym obowiązkom nauczycielskim. Podczas gdy Józka zbierała warzywa, matka nastawiała obiad. U pani Szulc grało radio, Knobloch po nocnej zmianie wstał już i galantował się do wyjścia, z okiem Marzincowej dobiegając uparty kaszel.

- Trzeba będzie tam zajść, przestudiują się widać. Zapach i dźwięk gąmków niósł się aż na drogę. Chłopak z torbą pełną „Ewangelią”, ostawiwszy rower w komórkę, łaził od drzwi do drzwi. Knobloch przywołał go i szepotał coś długo. Potem zawołał na obiad.

- Zono, spieszy mi się, raz, dwa!...

Szulc i Popiołek, w kierpach na bosych stopach, byli już przyodziani, wycopywali na trawce pod plotem w oczekiwaniu na posiłek. Kaifosz, posiadali już status rajy utraconego, zaś pamięć o nim z trudem mieściła się w ciasnych pokoiach emigranckich, wciągnięta pomiędzy mile sercu pamiątki rodzinne i biedę codziennego bytowania. Zdaje się, że to tęsknota uszlachtiała mit. Od tej pory kulturze polskiej trudno było się bez niego obyć, właściwie aż po czasy dzisiejsze. W tym miejscu należało przypomnieć żywotność i atrakcyjność artystycznej powieści i opowiadań o tematyce kresowej, jakie powstały w kraju i na emigracji po drugiej wojnie światowej. Nazwiska Jarosława Jaszkiwicza, Andrzeja Kusniewicza, Czesława Miłosa, Tadeusza Konwickiego, Józefa Mackiewicz, Stanisława Vincenza czy Andrzeja Stojowskiego świdczą, że tak jest naprawdę. Kresy stały się odległą krainą raj, a jak wiemy, jedynym rajem prawdziwym jest tylko raj utracony.

Dziatego polska kultura w jej odmianie kresowej okazała się tak przężna i atrakcyjna? Ponieważ przez wieki znajdowała się w trudnej sytuacji przyszła, zbijająca pośród wielu narodów, języków, religii i obyczajów, co naprawdę stanowiło dla niej potencjalne zagrożenie, lecz nade wszystko wyzwanie i zyciodajny impuls. Aby nie rozplynęła się w obcym otoczeniu, musiała stale zdobywać się na maksymalny wysiłek, czego brakowało kulturze polskiej, jaką powstawała w centrum etnicznym. Polska kultura kresowa, wcześniej oswojona z sąsiedztwem inności, potrafiła skutecznie rywalizować z innymi kulturami. Coś im od siebie dawała, lecz na pewno znacznie więcej brała, i ten konglomerat źródeł, nawiązań i fascynacji wyszedł jej tylko na zdrowie. W rezultacie to Kresy ukształtowały ty Polaka otwartego na świat i odmiennosci innych ludzi; według kryteriów dzisiejszych - bardziej cywilizowanego, jeśli pamięta się nowszą definicję tego pojęcia. Głosi ona, że człowiek cywilizowany w świecie współczesnym to taki, który potrafi współżyć z każdą kulturą. Kresy są więc dla Polaków ważnym doświadczeniem duchowym i tym obszarem, gdzie żywniej pracowała wyobraźnia.

- O, jakżeśe dobrze! - bąknęła Marzincowa. Nudziło jej się leżeć sama, czuła się opuszczona i osądziła, że się jej pogarsza. Chory wymaga towarzystwa, aby nie dopuszczać choroby do głowy. Zaraz jej lepiej! Tajała, pod wpływem sierzystego tarcia dloni Kaifoszki i jej podziwu dla pięknej posieci. Becik z prawdziwego puchu kładła na nogi, leciutką koldrę używała do okrycia, a stosy poduszki można było ułożyć tak i owak. Teraz chwaliła sobie chorobę i wypoczynek. Lecz nie o to jeszcze chodziło...

- Wiem, co wyrabia z Knobloch! - rzekła szepetem. Leżała u okna i słyszała, co mówił roznieścicielowi „Ewangelią”. - Jedziesz na Raj? - zapytał... A więc powiedz jej, że po południu będę na Bukowej Górze.

Lata to kimś... Knobloch! Groza owładła Kaifoszczą tak, że niezdolna była wykrztusić słowa. Potem jęły naradzać się, czy uprzedzić żonę? Knoblochowa była godną i mądrą niewiastą, a oto chłop wyprowadził ją w pole. Jednak ona coś podejrzewała! Nie raz i nie dwa okazywała niepokój, jaki nimi targali... Serce mówiło jej prawdę, choć rozum zaprzeczał.

- Nie, nie - rzekła Kaifoszka - nie trza jej donosić. Zagryzie się na śmierć. Tyle jej szczęścia, co nieświadomości. I usłyszały stuk za ścianą, wypadła, aby zajrzeć do siebie. Zapewne kury dobrały się do chleba!... Lecz osłupiała, stanąwszy w proggu, kosz z jarzynami zawałał wejście, a Józka czerwona i wściekła zrywała z siebie szybkę lepsze odzienie.

- Co zaś się stało? - spytała cicho matka, czując niedobry ucisk kolo serca.

- Tego nie wiem - odpowiedziała Józka, dysząc. Nauczycielowa odprawiła ją od progu i nie tylko odprawiła, ale i przygładła szpetnie. - Nie trzeba mi - rzekła - waszych tematów, jeszcze się nimi potuję. Gadała o pieniądzy, o zarobku, o lasce...

- Zwiariowała, czy col - nagle zamknęła drzwi, zamknęła okno i przysiadła kolo córki na skrzyni. Po co ludzie mają wiedzieć, iż dzomnia takiej obrzy!... Czy zrobiła to jedno dla zarobku?... Chciała wygodzić nauczycielowej, a oto jak jej zaplacano za uprzejmość.

- Nie trza się pchać! - rzekła Józka, zraniona do głębi. I zaczęła wyrzucać matce, że ją posłała do tej grubianki, która ją potrakowała jak slugę.

Gdy była w miescie, w lodziarni, ludzie odnosiłi się do niej tak uprzejmie, że niczego podobnego na oczy nie widziała! A przecież przychodził tam znaczne osobistości, powszechnie znane!... Jednak, jak tylko ktoś z nich oświecał na kolonii, zaraz mu się wydaje, że może rzadziej, że rodzaje łaski lub nagany, jak król, że przyszedł do prościuchów. (cda)

JEMIOŁA

DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY NR 25

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przysyłać pod adresem „Głosu Ludu” lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz

Kresy są odmianą metafory, repliką tęsknoty za rajem utraconym, żalem po splądrowanej Arkadii, w której nigdy nie wiadomo, co może przytrafić się pamięci, gdyż Kresy - pojeście historyczne i zarazem specyficzna zawartość kulturowa i emocjonalna - zostały utkane z mitów. Dlatego podróżując po Kresach, najtrudniej wymknąć się nostalgii, ponieważ na każdym kroku przylega do nas język wielu miejsc i wszechobecny nastroj przemian...

WŁODZIMIERZ PAŹNIEWSKI

KRESY

Historia pojęcia „Kresy”, którą kilka lat temu w monografii pod tym samym tytułem tropił wrocławski uczonec, Jacek Kolbuszewski, przypomina długi spacer po labiryncie, pełnym mylnych zakamarków i wprowadzających w błąd strzałek i drogowskazów. Gdzieś u wejścia kłania się nisko poczciwy Wincenty Pol, czytający na głos *Mohorta* oraz *Pieśń o ziemi naszej*. Samo pojęcie istnieje w polszczyźnie potocznej więcej od stu pięćdziesięciu lat. Romantyzm polski, w okresie klęsk politycznych, dosiadał młot kresowego niby racęgo rumaka i pogopolował na nim przez naszą historię i kulturę. Na takim rozwoju sytuacji zaważyły nie tylko metryki wybitnych poetów romantycznych; w końcu Mickiewicz urodził się w Zaolziu na Nowogródzcyźnie, a Słowacki w Krzemieńcu, lecz również wyjątkowo miejsce kulturowe i psychologiczne Kresów, które w czasie, gdy na paryskim bruku powstawał *Pan Tadeusz*, posiadały już status rajy utraconego, zaś pamięć o nim z trudem mieściła się w ciasnych pokoiach emigranckich, wciągnięta pomiędzy mile sercu pamiątki rodzinne i biedę codziennego bytowania. Zdaje się, że to tęsknota uszlachtiała mit. Od tej pory kulturze polskiej trudno było się bez niego obyć, właściwie aż po czasy dzisiejsze. W tym miejscu należało przypomnieć żywotność i atrakcyjność artystycznej powieści i opowiadań o tematyce kresowej, jakie powstały w kraju i na emigracji po drugiej wojnie światowej. Nazwiska Jarosława Jaszkiwicza, Andrzeja Kusniewicza, Czesława Miłosa, Tadeusza Konwickiego, Józefa Mackiewicz, Stanisława Vincenza czy Andrzeja Stojowskiego świdczą, że tak jest naprawdę. Kresy stały się odległą krainą raj, a jak wiemy, jedynym rajem prawdziwym jest tylko raj utracony.

Też naszą podróży po Kresach zakończymy pewną charakterystyczną opowieścią, której główny wątek stanowi ostatni spór o istnienie Boga, jaki miał się odbyć ponad sto pięćdziesiąt lat temu w małym kresowym miasteczku nad Niemnem. Skład towarów kolonialnych, wypełniony zapachem pieprzu, goździków, cynamonu i galpiki muszkatolowej w niczym nie przypominał pomieszczenia wydziału filozofii Uniwersytetu w Cambridge. Biblioteką była stara księga buchalteryjna z zabrudzonym dolnym rogiem. Szczęśliwie Platon został potem sławnym rabinem.

- Izaak Naum - zagadnął go stary kupiec zbżowy przejeżdżając ze Lwowa - dam ci guldena, jeśli mi powiesz, gdzie znajduje się Bóg? - A ja dam ci dwa guldeny - odpowiedział chłopiec - jeśli mi powiesz, gdzie on się nie znajduje. Opowieści, odnaleziona na stronach pozłokłych gazet z końca XIX wieku, pomiędzy reklamą damskich kapeluszy a ogłoszeniem zachwalającym działanie maści na odskisi, wyznalonej przez pewnego włoskiego lekarza z Triestu, więcej mówi o atmosferze duchowej dawnych Kresów niż karne szeregi liczb z podręczników historii.

(Autor jest znanym pisarzem i eseistą, członkiem b. katowickiej grupy „Kontekst”, autorem m.in. powieści i zbiorów opowiadań *Życie i inne zajęcia*, *Krótkie dni*, *Czyste szaleństwo*. W 1999 r. wyszedł zbiór rozmów z pisarzem *Telefon do Pana Boga*, przeprowadzonych przez Edwarda Szopę. W. Paźniewski działa współpraczę z miesięcznikiem „Twórczość”. Drukowane eseje ukazały się na łamach rybnickiej „Plamy”.)

W ramach uroczystości jubileuszowych, które odbywały się 25 maja w Klubie Energetyka w Rybniku, odbyła się sesja popularnonaukowa (referaty wygłosili: Włodzimierz Paźniewski, prof. dr hab. Jarosław Jarowiecki, Marian Mikos i Piotr Rakowski), wieczór poetycko-muzyczny z udziałem twórców z Rybnickiego i zespołu DeBeT (solisci Wojciech Brzeziński i Magda Gucwelska), czymna też była wystawa Mariana Bednarka „Rysunek, linoryt, szkice 1980-2002”. Ukazał się też specjalny, 140-stronicowy nr „Plamy” formatu B 4, w zapierającej cym de opracowaniu graficznym firmy „em-Art”.

Wydawcami „Plamy” są: Elektrownia Rybnik s.a., Klub Energetyka oraz Towarzystwo Kulturalno-Sportowe „Kuznia”.

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

W kwietniu odbyło się w bystrzyckiej bibliotece spotkanie młodzieży z pisarzami Miroslawem Stoniem i Wilhelmem Przekłem. Znany ostrawski autor prezentował fragmenty swej powieści *Kamarad aż do obłak*, która w przekładzie W. Przekła *Kumpel z głową w chmurach* ukazuje się na łamach „Naszej Gazetki” z ilustracjami Moniki Raszyk. W Przekłem z kolei prezentował swoją poezję, w tym poemat *Stuletni kalendarz*, przetłumaczony niedawno na czeski przez Karla Vajtka.

W nadesłanej na ten temat korespondencji W. Przekłem pisze m.in.: *Spotkanie (...) prowadziła dyrektorka biblioteki, Jarmila Petříčková. Młodzież żywo interesowała się tym, co o bajkach i literaci mówili. Tym bardziej, że w bibliotece znajduje się po kilka książek Miroslawa Stonia i Wilhelma Przekła. Szkoda, że podobne imprezy należą ostatnio do rzadkości. W Bystrzyce należy do tradycji zapraszać pisarzy na spotkania autorskie. Gościem był tu kiedyś głośny obecnie czeski pisarz Michal Viewegh.* (a)

Jubileusz »Plamy«

Pięćciolecie istnienia obchodziło rybnickie pismo artystyczne „Plama”. Ten znakomicie redagowany przez Mariana Bednarka periodyk spełnia w środowisku Górnego Śląska istotną funkcję integracyjną i promocyjną, zwłaszcza w stosunku do autorów początkujących oraz kultur ościennych, głównie czeskiej i słowackiej. Uwzględniając potrzeby i uwarunkowania regionalne, pismo stara się być jednocześnie szeroko otwarte na nowe prądy i propozycje artystyczne w świecie. Stąd pojawiają się na jego łamach również autorzy amerykańskich, brytyjscy, duńscy, izraelscy, litewscy, niemieccy czy szwedzcy. Spośród pisarzy zaolziańskich współpracujących z nim m.in. Franciszek Natulczyk, Wilhelm Przekłec i Renata Putzlake, często gości na jego łamach także poeta i tłumacz literatury pol-

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

WTOREK 11 CZERWCA

- **TC 1:**
- 5:00 W jaki sposób...
- 5:25 Fakty
- 5:50 Dzień dobry z TC
- 8:30 Tajemnice przedzkoła
- 9:00 Wiadomości
- 9:05 Wiadomości ze świata
- 9:15 Ten, kto cię chroni (s.)
- 10:00 Pociąg dziecięcy i nadziei (s.)
- 11:00 Bezdroża medycyny II (s. dok.)
- 11:45 Nieznajomość prawa szkodzi
- 12:00 Wiadomości
- 12:10 Sama w domu (mag.)
- 13:10 TV Klub Niesłyszących (mag.)
- 13:15 W poszukiwaniu zagubionego czasu
- 14:00 Dr Quinn V (s.)
- 14:45 Wybory 2002
- 16:00 Wiadomości
- 16:05 Klocki
- 16:20 Wspaniałe lata (s.)
- 16:50 Może to być i wasze dziecko (alkohol i papierosy)
- 17:05 Pod korcem
- 17:20 AZ-quiz (teleturniej)
- 17:50 Report (aktualności reg.)
- 18:10 Simpsonowie XI (s. anim.)
- 18:35 Na jednym statku (s.)
- 18:57 Losowanie „10” szczęśliwych
- 19:00 Wieczorynka
- 19:15 Wydarzenia
- 19:50 Tuzaj i teraz
- 19:50 Bramki, punkty, sekundy
- 21:05 Bananowe rybki (talk show)
- 21:35 Reportaż TV Ostrawa
- 22:00 Fatalne chwile (Pardubice - Semtin 1984)
- 22:15 Sportażeria skądinąd
- 22:25 Wydarzenia plus
- 22:38 Bramki, punkty, sekundy
- 22:45 Jednostka wstępnego kierowania I (s.)
- 23:35 Blues ze „Staré Pékárny”
- 0:15 Wydarzenia w świecie
- 0:25 Wydarzyło się...
- 0:55 Najcięższe zbrodnie
- 1:50 Franz i Felice (teatr)
- 3:05 Fatalne chwile.

ŚRODA 12 CZERWCA

- **TC 1:**
- 5:00 Sama w domu (mag.)
- 5:59 Dzień dobry z TC
- 8:30 Poranek
- 8:40 Klocki
- 9:00 Wiadomości
- 9:05 Gladiator (teleturniej)
- 9:50 Czerewna jaszczurka (film czes.)
- 11:05 Szczęścia domowe
- 11:35 Reportaż TV Ostrawa
- 12:00 Wiadomości
- 12:10 Kolory życia
- 13:05 Diagnosta
- 13:25 Pod korcem
- 13:40 Niepożądani najemnicy (s. dok.)
- 14:35 Wydarzyło się...
- 14:50 Simpsonowie XI (s. anim.)
- 15:10 Szczęść w nadziei (s.)
- 16:00 Wiadomości
- 16:05 Tajemnice przedzkoła
- 16:35 Meduza
- 17:05 Animals
- 17:40 AZ-quiz (teleturniej)
- 17:45 Prognoza pogody
- 17:50 Report (aktualności reg.)
- 18:10 „Kouzelný bohle” (bajka)
- 18:50 Śpiewnik domowy
- 18:57 Losowanie „10” szczęśliwych
- 19:00 Wieczorynka
- 19:15 Wydarzenia
- 19:35 Tuzaj i teraz
- 19:45 Bramki, punkty, sekundy
- 20:25 Piękną miasteczko: Młada Boleslav
- 20:50 Gladiator (teleturniej)
- 20:50 Bolkoviny (pr. rozryw.)
- 21:40 Na tropie
- 22:05 Wydarzenia plus
- 22:20 Bramki, punkty, sekundy
- 22:30 Piękną miasteczko: Młada Boleslav
- 22:55 Na pytania z Mirem Zbirka
- 23:20 Ty wiesz (s.)
- 23:40 Wydarzenia w świecie
- 0:10 Ukłaskawienie odrzucone (film czes.)
- 2:00 Świat motoryzacji
- 2:40 Reportaż TV Ostrawa
- 3:05 Przygody nauki i techniki
- 3:30 Kinobox.

■ TC 2:

- 5:00 Niekopkromiona przyroda (s. dok.)
- 6:00 Czarna, biała (dziennik public.)
- 6:20 Wiadomości TVS
- 6:40 Wydarzenia w świecie
- 6:50 Report (aktualności reg.)
- 7:55 Panorama
- 8:20 MŚ w piłce nożnej 2002: Dania - Francja
- 10:25 MŚ w piłce nożnej 2002: Senegal - Urugwaj
- 12:10 Pomagajmy sobie
- 12:35 Tequila i Bonetti w Rzymie (s.)
- 13:20 MŚ w piłce nożnej 2002: Kamerun - Niemcy
- 15:25 MŚ w piłce nożnej 2002: Arabia Saudyjska - Irlandia
- 17:10 Drwincio do nauczyciela
- 17:55 Rodzina z obowiązkiem szkolnym
- 18:10 Czarna, biała (dziennik public.)
- 18:30 Godziny nadliczbowe
- 19:00 Marzenia Eugena Brikussia
- 19:10 Wiadomości w języku migowym
- 19:15 Świat motoryzacji
- 20:00 Niepożądani najemnicy (s. dok.)
- 20:55 ABCD ekologii, czyli...
- 21:00 „21” (aktualności)
- 21:30 Studio MŚ w piłce nożnej 2002
- 21:50 Miasteczko Twin Peaks (s.)
- 23:25 Klub Nietoperz
- 23:35 Salon (rewia lit.)
- 23:50 MŚ w piłce nożnej 2002 (retransmisja meczu wy. wyboru widzów)
- 1:35 Na Kłoboučku
- 2:30 „21” (aktualności).

■ NOVA:

- 5:55 Śniadanie z TV Nova, 8:30 Teletubbies (s. anim.), 9:00 Życie oceanów (s. przyrod.), 9:55 Rosalinda (s.), 10:35 Sprawa rodzinna (film USA), 12:25 Druga szansa (s.), 13:10 „The Huntress” (s.), 14:00 Dzikie księżycy (s.), 14:55 Zbuntowany anioł (s.), 15:40 „A” (talk show), 16:25 JAG IV (s.), 17:15 Właśnie teraz z regionu, 17:25 Karuzela (teleturniej), 17:55 Zaryzykuj! (teleturniej), 18:25 Prognoza pogody, 18:30 Zar tropików (s.), 19:30 DTV, sport, pogoda, 20:00 Cześć zostać milionerem?, 20:55 Dempsey i Makepeace (s.), 21:50 Na własne oko, 22:35 Uśmieczajca zmiasta (film kanad.), 0:18 Pogodymka, 0:20 Broń diabła (s.), 1:05 Afrodyzjaki (s.), 2:05 Rady pata Łoskutaka, 2:45 Na własne oko, 3:50 „A” (talk show), 4:30 Karuzela (teleturniej), 4:55 Zaryzykuj! (teleturniej).

■ PRIMA:

- 8:00 Ratownicy (s.), 8:55 Rywale (film amer.-kanad.), 10:45 Wspaniali i bogaci (s.), 11:35 Prima jazda - godzina gwiazd, 12:20 Słoneczny patrol X (s.), 13:05 „Vdávky Nanyky Kulichovy” (kom. czes.), 14:45 Mac Gyver (s.), 15:40 Kojak II (s.), 16:35 Grzeszna miłość (s.), 17:30 Mniem, czyli..., 17:50 Minuty regionu, 18:00 Sauna, 18:50 Prima TV, 19:00 Dziennik TV, 19:00 Dziennik, 19:15 Wdzięki Weroniki III (s.), 19:45 Tom i Jerry (s.), 20:55 „Chalupníci”, 20:55 Benefits Věry Špranové, 21:55 Zonaty z zobowiązaniami (s.), 22:25 Ciernie, 23:10 Na temat, 23:15 Siatka (s.), 0:05 Receptariusz prima pomysłów, 0:50 Sauna.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

MŚLF: KARWINA SPADA, TRZYNIEC MOŻE SPAĆ ZE SPOKOJNĄ GŁOWĄ

DYWIZJA: ORŁOWA URATOWANA, DZIECMOROWICE PRZEGRZAŁY Z DUKLĄ

Gwóźdź do karwińskiej trumny

■ **MŚLF: ZABRZEŃ - FC KARWINA 1:0 (0:0).** Podopieczni trenera Lubomira Vaška definitywnie przebrali mistyfikikator swoich kibiców. Przegrali mistyfikację mecz tego sezonu i może najważniejszy mecz tego sezonu to może w całej swojej historii. Spadają do Dywizji A, przyszłość karwińskiego futbolu, z racji kłopotów finansowych, stoi pod dużym znakiem zapytania. Bramka, grzebiąca szanse Karwiny na uratowanie 3. ligi, padła na 17 minut przed końcem. Fatalny błąd młodego Karfkośki z zimą grzywa wykorzystali Málko i w 73. minucie spotkania strzelił jedynego gola w meczu. Karwinianie jeszcze próbowali - w ostatniej minucie bramkę Zabrzeź - tylko minimalnie minęła bramkę Zabrzeź. W ostatniej kolejce za Synotem B karwiniankom pójdzie już tylko o formalności. **ZK 3:2, sędzia Ludvík, wiśkoł pojawił się na brzozi, 76:0.** (Ok) dzw 760.

■ **WRACIMÓW - TRZYNIEC 2:2 (2:0).** Oba zespołom na spokojnie zaczęło sezonu wystarczyło rozdzielić sobie w tym spotkaniu po jednym punkcie. I tak się też stało. Widzowie byli świadkami dobrego futbolu. Trzyńciance bramki stracili po bledach w defensywie, kiedy obrońcy nie obstawili główkujące Macecka (23 i 47. min.). W II połowie goście wykrzesali resztę sił i w końcówce doprowadzili do utęsknionego remisu. W 74. min. na 2:1 trafił po kontrataku zmiennik Groš, a na 2:2 strzelił w minutę później Ondráček. **ZK 2:1, sędzia Tacina, widzów 250.** W ostatniej kolejce Trzyńciane zagra przed własną publicznością z rezerwą Bma. (r)

W górnych rejonach tabeli jeszcze nie przesadzone sprawy awansu. Jak lwy biją się o wejście do II ligi Kunowice i Dolne Kunowice, wszystko rozstrzygnie się dopiero w ostatniej kolejce. **Wyniki 29. kolejki:** Kyjow - Kunowice 0:3, Kromyżcz - Dolne Kunowice 1:2, Brno B - Poznań 1:1, Beneszów Dolny - Ostrawa 1:0.

SPORT POLSKI

■ **MOTOROWODNE ME w kl. O-700 w Pradze:** 1. T. Hareza (P) - po raz 3. w karierze, 2. Tytanius (Lotwa), 3. Kluge (Niemcy)... 5. W. Barnicki (P) itd.

■ **TRZECI WYĆIG Ind. MŚ na żużlu w ramach GP W. Brytanii w Cardiff:** 1. Sullivan, 2. Wiltshira (ob. Australii), 3. Karlsson (Szwecja)... 8. T. Gollob, 16. S. Ulanek. **Łącznie:** Rickardsson Sullivan po 58, Crump i Gollob po 43 pkt. itd.

■ **SZWAJCARIA - POLSKA 26:25.** Elim. mecz piłkarski rzyński w Olen. Pierwsze spotkanie wygrali Polacy 28:23 i awansowali. **Jugosławia - Polska 30:24.** Elim. mecz ME kobiet. Pierwsze spotkanie Polki wygrały tylko 31:26 i odpadły.

▲ **SPORTKA:** 7. 9. 23. 33. 34. 45. (20). **II LOSOWANIE:** 5. 29. 36. 37. 38. 39. (8). **SZANSA:** 130 331. 5 z 40: 3. 10. 14. 27. 38. (Bez gwarancji)

wa B 1:4, Synot B - F-M 4:2, Uńców - Bystrzyca p. H. 2:0. **Lokaty:** 1. Kunowice 56. 2. D. Kounice 56. 3. Ostrawa 6. 4. Trzyńciane 34. 14. Zabrzeź 30. 6. 47... 13. Trzyńciane 34. 14. Zabrzeź 30. 15. F-M 27. 6. **Karwinia 25 pkt.**

■ **DYWIZJA: B. HRANICE - DZIECMOROWICE 2:0 (0:0).** Goście w tym spotkaniu szanse zaprzęśli w II ligi. Na lidera - SK Hranice - awansu do III ligi. A do końca rozgrywek traca 8 punktów, a do końca rozgrywek pozostała już tylko jedna kolejka. Możliwość wejścia do MŚLF z 2. miejsc. Możliwość wejścia do MŚLF za odeszcz. Wszystko zależne będzie od puszczeń, wszystko zależne będzie od puszczeń, wszystko zależne będzie od puszczeń. **ZK 5:5, sędzia Kantor, widzów 250.** (K)

■ **L. PIOTROWICE - SL. ORŁOWA 2:2 (0:1).** Orłowie mogą spać spokojnie. Remis na boisku czwartego zespołu tabeli wystarczy na utrzymanie dywizyjnej przynależności. Bohaterem wyróżnianego i zwyciężającego spotkania był rezerwowi bramkarz Orłowej Buchta i kapitan Marian Górník, który w bar-

wach Orłowej rozegrał kolejny świetny mecz. Piotrowiczanie na dwie bramki bardziej się namiętni, aniżeli przeciwnicy, którzy z minimum wykorzystali maksimum. **Kolejność bramek:** 29. Matulík (karmy) - 0:1, 53. Cirkli (głowa) - 1:1, 87. M. Górník (piłka zatrzymała się w kałuży) - 1:2, 88. Hejnál (głowa) - 2:2. **ZK 2:2, sędzia Bednář, widzów 155.** (K)

■ **RYMARZÓW - R. OLBRACHCICE 1:2 (1:2).** Najważniejsze momenty spotkania zaliczone w I połowie i to w ostatnich pięciu minutach. **Kolejność bramek:** 4:0. Dombi - 1:0, 44. Menoušek - 1:1, 45. Bystrň - 1:2. **Widzów 220.** Sędziował Straka.

■ **LIPOWA - IRP CZ. CZESZYŃ 0:1 (0:1).** Bramkę na wagę trzech punktów zdobył w 26. minucie Kónrowy, poza tym goście nie wykorzystali kolejnych trzech mrurowanych okazji. **Widzów 200.** (r)

Z Dywizji do III ligi awansują SK Hranice, a na kolejną ligę awansuje pierwszy z dwójki spadkowców jest Biłowec. **Wyniki 28. rundy:** Miano Abrechtice - SK Hranice 1:3, Horka - N. Nowy Jiczyn 1:1, Krawczew - Biłowec 4:0. **Lokaty:** 1. SK Hranice - 67, 2. Dziecmorowice 59, 3. N. Jiczyn 50, 4. L. Piotrowice 50, 5. Cz. Czeszyń 39, 7. R. Olbrachcice 38, 13. Orłowa 34, 14. W. Międzyrzecze 33, 15. W. Losiny 30, 16. Biłowec 22 pkt.

W ostatniej kolejce m.in. SK Hranice - Dziecmorowice, D. Hranice - L. Piotrowice, Cz. Czeszyń - Krawczew, W. Losiny - Orłowa, Olbrachcice - Horka itd. **Opr. JANUSZ BITTMAR**

MISTRZOSTWA ŚWIATA W PIŁCE NOŻNEJ

Koniec złudzeń

■ **PORTUGALIA - POLSKA 4:0 (1:0).** Bramki: 14. 65, 77. Pauleta, 87. R. Costa. Polski zespół opuszcza grę D bez względu na wynik piątkowego spotkania z USA. Portugalia była dla „biało-czerwonych” zbyt wymagającym przeciwnikiem i obnażyła wszystkie mankamenty polskiej reprezentacji. Obrońcy zagraли jeszcze fatalnie, aniżeli w spotkaniu z Koreą Płd., w związku z czym Portugalczycy specjalnie nie musieli się męczyć, a i tak czteronkoni trafiali w światło bramki. Polacy, podobnie jak w pierwszym meczu na Mundialu, dobrze rozpozнали, ale z początkowej przewagi nie potrafili zdobyć bramki. Doświadczony zespół Portugalii stopniowo uspokoił swoją grę i w strugach deszczu „Brazylizyjskiej Europy” dali Polakom popis efektywności strzałowej. Wszystkie cztery gole padły po indywidualnych bledach polskich defensorów, z tego trzy strzelił Dudkowi jeden z najlepszych zawodników napastnik francuskiego Girondins Bordeaux Pauleta. Najbardziej rażącej zdaje się być kłosa Tomasz Hajty przy pierwszej straconej bramce. Zamiast „oddychać w ucho” napastnika

Portugali, obrońca Schalke 04 zbyt pochopnie pozostawił mu wolnych 40 m kwadratowych, co zakończyło się utratą bramki. A jak piemi z ostatnich doświadczeń, polscy piłkarze przy niekorzystnym dla siebie rezultacie jeszcze łatwiej odkrywają swoje złe strony...

Po dwóch spotkaniach „biało-czerwoni” zajmują ostatnie miejsce w grupie D, bez zdobytej bramki i z szóstym straconym. W ostatnim meczu na Mundialu trener Jerzy Engel powinien dać szansę innym zawodnikom. Przeciw USA warto postawić na kogoś innego, zwłaszcza w ataku, który do tej pory praktycznie nie istniał.

■ **SKŁAD POLSKI:** Dudek - Kozłmiński, Waldoch, Hajto, Michał Żewłakow (17. Rząsa) - Świerczewski, Kałużny (6. A. Bał), Krzyńców - Oliśbadek, Krysztalowicz, Żaraski (56. Marcin Żewłakow).

■ **KOREA PŁD. - USA 1:1 (0:1).** Bramki: 78. An Cung-hwan - 24. Mahis.

■ **TUNEZJA - BELGIA 1:1 (1:1).** Bramki: 17. Buzajini - 13. Wil-mots. (b)

W 90. MINUCIE • SZANSA ČSAD • ŻUKÓW NIŻEJ • NAPIĘCIE W IB

Bystrzyca uratowana

■ **MISTRZOSTWA ŚZF: Frenszat - Boguzima 4:2 (3:0).** Mecz o przysłówkową pietruszkę rozstrzygnęły bramki po tzw. starych fragmentach gry. Pierwsze dwie szanse Żidka i Hońka (ogólnie HDB) zdołał jeszcze bramkarz Ryl zlikwidować; potem było już gorzej: 1:0 - Marek (główną po rogu) 1:0; 3:5 - Sládek (również po kornerze) 1:40 - Marek (oklip Kolkra) 3:0. Przy stanie 1:0 Harwort (B) z 5 m prze-głównie bramkę gospodarzy, zaś sędzia Hońek odpuścił gospodarzom żąd karny za faul na Hanusie. W 48. Śrámek z 20-m rz. wolnego obniżył, ale minutę później Marek po kolejnym rogu zakończył swój hat-trick - 4:1. W 53. min. Koch (B) w sytuacji sam na sam trafił w nogi bramkarza, natomiast w 80. Śrámek z dobitki po rzucie wolnym Hanusa ustalił wynik na 4:2. **ZK 3 - 3; widzów 90.** (PV) **Bystrzyca - Dobra 2:1 (1:1).** W meczu o „być albo nie być” grano jakże dzwinnie beztroško. Gole: 34 - Kluz z dobitki po serii strzałów 1:0; 39 - Baran po bledzie całej obrony 1:1. W II połowie atak zmienił się z obu stronach. Bramkę na wagę zła zdobył w ostatniej minucie Faruga strzałem z 25-metrowego rzutu wolnego

w samo okienko... Bystrzyczanie, którzy zgromadzili wiosną 24 punkty (jesienią tylko 11), uratowali w ten sposób swą skórę w MŚZF. **Widzów 150;** s. Tobała (g) **Mokre Łazce - Hluczyn 2:2 (1:1)** (d. d. potwizdzał awans do dywizji). **Fulek - Kr. Pole 3:1.** Bołatice - Hoziszcie 2:1. **Przed ostatnią kolejką:** 1. Hluczyn 74 pkt., 2. Walski FC 67 (zaległy mecz z Tichą już bez znaczenia), 3. Frenszat 46..., 8. HDB (7) 38, 12. Hoziszcie (11) 36, 13. Bystrzyca 35, 14. Dobra 31, 15. K. Pole 27, 16. Fulek 22 pkt.

■ **IA KLASA: Petrzkowice - Hosszalkowice 3:2 (gospodarze „postemlowali” awans). Skrzeczów - Swindów 2:3 (36. Słowik, 1:0, 51. Majer 1:1, 54. Mueck 2:1, 80. Posmyk 2:2 i 85. Sot 2:3).** Kobyrzecz - Oldrżyszów 1:1. **Muglinów - Beneszów D 2:1; ČSAD Hranice - Lutynia D. odroczone** (wym razem z powodu nadmiaru wody na boisku) na jutro godz. 17. **Wynik dla gospodarzy będzie niezwykle ważny... Po 25. kol. 1. Petrzkowice 53, 2. Skrzeczów 46..., 8. Lutynia 32, 11. Beneszów D B (10) i 12. Muglinów (13) po 29, 13. ČSAD (12) 27 i 14. Gruszów 21 pkt. **GRUPA B: Jiki - Niebory 4:1 2, 50. i 69. Minirík 3:0, 76. Hanke z karnego****

3:1, 84. Habrda 4:1); **Żuków G. - Piet-wald na M. 1:3** (zukunftem potwierdził i spadek); **Widz - Stonawa 5:4** (rozróżnienie paradoksalnie awansowała stonawa na jeden szczebel); **Wracimów B - Frydant 0:2, Sedlicze - Walski FC B 1:6...** **Lokaty:** 1. Jiki 57, 2. Fryczowice 41..., 6. Stonawa (7) 36 p. (40:39), 7. Niebory (6) 36 p. (38:38)... 12. Walski FC B 29, 13. Wracimów B 23, 14. Żuków 22 pkt.

■ **IB KLASA - B:** Polanka - Hrebowa 5:1, Liskowce - Bogumim B 3:2, 5. Rychnaw - Sn Hawierzów 4:1, Janowice - Hlubina 1:3, Sn Ostrawa - Klimkowice 1:2, L. Ostrawa - Trzebrowice 0:1. **Herzaniec - Ludgerowice (jutro).** **Zal. mecz:** Liskowce - Ludgerowice 3:0. **Lok.:** 1. Polanka 50, 2. Liskowce 42, 3. Rychnaw 41..., 10. Sn Hawierzów 31, 11. Herzaniec 30, 12. Sn Ostrawa 27, 13. HDB B 26 i 14. Hrabowa 21 pkt. **GRUPA C:** I. Piotrowice - St. Biela 0:2, Mosty - Raszkowice 3:6, Cz. Czeszyń B, St. Miasto 1:2, Pietwałd - Wędrzyna 1:0, Dąbrowa - Jablonków 1:3(1), Wierzniewice - Frydant B 8(1) (Wajda 4), Pogrzeb - Śmilnowice odr. na jutro godz. 17. **Lokaty:** 1. St. Biela 55, 2. Raszkowice i 3. St. Miasto po 54, 4. Piotrowice 43..., 11. Jablonków 29, 12. Poręba 25, 13. Frydant B 18 i 14. Wędrzyna 17 pkt. (Opr. E)